

2016-cı ildə Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpa olunan enerji və ondan səmərəli istifadə olunması sahəsində görülmüş işlər barədə Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin

HESABATI

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin ölkə iqtisadiyyatının bütün sahələrində apardığı məqsədyönlü siyasət, o cümlədən prioritet hesab edilən alternativ və bərpa olunan enerji və ondan səmərəli istifadə olunması sahəsində konkret tədbirlərin həyata keçirilməsinə diqqət və qayğısı nəticəsində bu sahədə əsaslı nailiyyətlər əldə edilmiş, ölkə başçısının imzaladığı fərman və sərəncamların icrası sahənin dinamik inkişafı üçün əlverişli zəmin yaratmışdır.

İlkin rəsmi statistik və təsərrüfat subyektlərindən toplanmış məlumatlara əsasən, 2016-cı ildə ölkədə bütün mənbələr hesabına istehsal olunmuş 23073,9 milyon kVt-st elektrik enerjisinin 2141,8 milyon kVt-st-ı və yaxud 9,3 faizi alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrinin (ABOEM) payına düşmüşdür. Əvvəlki illə müqayisədə elektrik enerjisinin ümumi istehsalı 100,8 faiz, onun ABOEM üzrə istehsalı isə 117,1 faiz təşkil etmişdir. ABOEM hesabına 4212,4 Qkal istilik enerjisi istehsal olunmuşdur ki, bu da müqayisə olunan dövrə nisbətə 2,0 faiz artım deməkdir. ABOEM-dən səmərəli istifadə 548,7 milyon kub metr təbii qaza qənaət olunmasını və müvafiq olaraq 976,7 min ton karbon dioksidin (CO₂) atmosfərə atılmasının qarşısının alınmasını şərtləndirmişdir (Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən 18.01.2006-cı ildə təsdiq olunmuş "Atmosferə atılan istilik effekti yaradan qazların miqdarının hesablanması metodikası"na əsasən hesablanmışdır).

Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi (ABOEMDA) tərəfindən görülmüş işlər haqqında.

Sahibkarlıq fəaliyyətinin xüsusi razılıq (lisenziya) tələb olunan növlərinin sayının azaldılması, xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi prosedurlarının sadələşdirilməsi və şəffaflığının təmin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 19 oktyabr tarixli, 650 nömrəli Fərmanının icrası ilə bağlı Dövlət Agentliyinin Aparatının struktur bölmələrində müvafiq islahatlar aparılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 3 fevral tarixli, 762 nömrəli Fərmanının 1-ci hissəsini rəhbər tutaraq, sahibkarlıq fəaliyyəti göstərən fiziki və hüquqi şəxslərin şikayətlərinə baxılması sahəsində şəffaflığın və obyektivliyin təmin edilməsi, bu sahədə şəxslərin hüquqlarının və qanunla qorunan maraqlarının müdafiəsi məqsədilə Dövlət Agentliyində Apellyasiya Şurası yaradılmış və onun Əsasnaməsi təsdiq edilmişdir.

"Azərbaycan Respublikasında dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 24 noyabr 2016-cı il tarixli, 1125 nömrəli Fərmanına əsasən və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 28 noyabr 2016-cı il tarixli, 633s nömrəli Sərəncamının 2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Dövlət Agentliyi tərəfindən "Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Respublikasının Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi publik hüquqi şəxsin Nizamnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərman layihəsi və "Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Respublikasının Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi publik hüquqi şəxsin Nizamnaməsi" layihəsi hazırlanmışdır. Sənəd layihələri baxılması və razılaştırılması üçün Dövlət Agentliyinin 08.12.2016-cı il tarixli, DA/04-07-708 nömrəli məktubu ilə Ədliyyə Nazirliyinə, 16.12.2016-cı il tarixli, DA/02-07-725 nömrəli məktubu ilə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat, Energetika, Maliyyə nazirliklərinə və Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə təqdim edilmişdir. Həmçinin, sərəncamın 2-ci bəndinin icrası ilə bağlı məlumat Dövlət Agentliyinin 20 dekabr 2016-cı il tarixli, DA/01-07-729 nömrəli məktubu ilə Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Dövlət Agentliyi qarşıya qoyulmuş vəzifələrin yerinə yetirilməsi məqsədilə hesabat dövrü ərzində Bakı şəhərinin Suraxanı, Pirallahı və Qaradağ rayonlarında, Sumqayıt şəhərində, Qobustan, Samux, Abşeron, Xızı, Siyəzən, Şəki, Balakən, Oğuz, Gədəbəy, Ağcabədi, Neftçala, Cəlilabad rayonlarında və Naxçıvan Muxtar Respublikasında ABOEM hesabına yeni istilik və elektrik enerjisi güclərinin yaradılması, habelə bərpa olunan enerji növü kimi üzvi maddələrdən və tullantılardan yeni enerji məhsullarının əldə olunması istiqamətində layihələrin icrasını davam etdirmişdir.

Belə ki, dövlət investisiya proqramında nəzərdə tutulmuş layihələr üzrə - 2014-cü ildə istismara verilmiş 1,4 MVt-lıq Suraxanı və 1,1 MVt-lıq Pirallahı günəş elektrik stansiyalarının (GES) layihə gücünə (hər biri 2,8 MVt olmaqla) çatdırılması istiqamətində, Samux rayonunda, Sumqayıt şəhərində, Bakı şəhər Qaradağ rayonunun Səngəçal və Sahil qəsəbələrində ümumi qoyuluş gücü 17,4 MVt olan günəş elektrik stansiyalarının, Şəki, Siyəzən və Cəlilabad rayonlarında alternativ enerji ilə təmin olunan idman zallarının tikintisi üzrə işlər davam etdirilmiş, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 16.12.2009-cu il tarixli, 191 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Avropa Komissiyasının Azərbaycan Respublikasına Energetika Sahəsində İslahatlara Dəstək Proqramı (ESİDP) çərçivəsində Qaradağ rayonunun Sahil qəsəbəsində 1,2 MVt-lıq avtomatik idarə olunan günəş elektrik stansiyasının tikintisi başa çatdırılmışdır.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Almaniya Federativ Respublikası Hökuməti arasında maliyyə əməkdaşlığı haqqında" Saziş (2008-2012-ci illərdə razılaşdırılmış layihələr üzrə) çərçivəsində "Bərpa olunan enerji və enerji səmərəliliyi üzrə Açıq Proqram"ın icrası ilə əlaqədar Almaniyanın KfW bankının maliyyə dəstəyi ilə Abşeron və Xızı rayonlarının inzibati ərazilərində külək-günəş elektrik stansiyalarının tikintisi üzrə ilkin texniki-iqtisadi əsaslandırmanın (TİƏ) hazırlanmasının 1-ci fazası başa çatmış və müvafiq hesabatlar təqdim olunmuşdur. Həmçinin, İqtisadiyyat Nazirliyindən alınan müsbət rəyə əsasən, Nazirlər Kabineti TİƏ-nin hazırlanması prosesinin 2-ci fazasına başlanılmasını məqsəduyğun hesab etmiş və Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 8 dekabr tarixli, 654s nömrəli Sərəncamı ilə verilmiş səlahiyyətə əsasən, 2016-cı il dekabrın 15-də imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ("Qəbul edən") və Azərbaycan Respublikasının Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi ("Layihəçi-İcraçı Agentliyi") ilə Almaniyanın KfW Bankı, Frankfurt am Main ("KfW") arasında 375,0 min avro məbləğində Maliyyələşdirmə Müqaviləsi" təsdiq edilmişdir. Hazırda layihə üzrə TİƏ-nin hazırlanması prosesinin 2-ci fazası üzrə işlər davam etdirilir.

Asiya İnkişaf Bankının (AİB) texniki yardımı əsasında həyata keçirilən "Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Ehtiyatlarının İnkişafı (biokütlədən kogenerativ enerji istehsalı)" layihəsi üzrə TİƏ-nin Yekun hesabatı və tender sənədləri hazırlanmış, və Agentliyə təqdim olunmuşdur. AİB-in Mərkəzi və Qərbi Asiya Departamentinin Enerji şöbəsinin direktorunun Azərbaycana səfəri zamanı Agentlikdə görüş keçirilmiş və layihənin icrası ilə əlaqədar danışıqlar aparılmışdır. Cari ilin iyun ayının 28-də AİB-in Azərbaycan üzrə yeni təyin edilmiş nümayəndəsi ilə keçirilmiş görüşdə layihə ilə bağlı hazırlanmış hesabat geniş müzakirə edilmiş və layihənin icra müddətinin 2016-cı ilin sonunadək uzadılması qərara alınmışdır. Bununla əlaqədar, "ES Safeguards" və "AEE-LLC" şirkətlərinin nümayəndələri cari ilin avqust-sentyabr aylarında Oğuz, Ağcabədi və Samux rayonlarında olmuş və Dövlət Agentliyinin mütəxəssisləri ilə birlikdə müvafiq ərazilərə baxış keçirmiş və zəruri məlumatlar əldə etmişlər. Həmçinin, bu il noyabr ayının 10-da Dövlət Agentliyinin və Lahmeyer International GmbH şirkətinin təşkilatçılığı ilə, Asiya İnkişaf Bankının və müvafiq dövlət orqanlarının nümayəndələrinin iştirakı ilə layihənin 2-ci və sonuncu işçi seminarı keçirilmiş və layihə 31 dekabr tarixində başa çatmışdır.

Pirallahı-Çilov adaları arasında (ofşor) Dəniz Külək Parkının "Külək Adası-1" layihəsi çərçivəsində işlər davam etdirilmiş, müvafiq ərazilər üzrə potensialın və layihələndirmənin dəqiq qiymətləndirilməsi üçün Çilov adasında ölçü müşahidə nəzarət stansiyasının (ÖMNS) qurulması istiqamətində işlər aparılmışdır. Həmçinin, layihə

çərçivəsində Çin Xalq Respublikasının bir sıra şirkətləri ilə danışıqlar aparılmış və layihənin həyata keçirilməsi məqsədi ilə Anlaşma Memorandumları imzalanmışdır.

Energetika Sahəsində İslahatlara Dəstək Proqramı (ESİDP) çərçivəsində həyata keçirilən iki sayılı lotun icrası ilə bağlı icraçı təşkilat tərəfindən hazırlanmış 21 adda texniki normativ hüquqi aktların layihələri Dövlət Agentliyi tərəfindən Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuş və Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 15 may tarixli 17/1588(8)-21/15 nömrəli dərkənarı ilə rəyin bildirilməsi üçün aidiyyəti dövlət qurumlarına göndərilmişdir. Hazırda rəy və təkliflərin toplanılması və sənədlərin təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər davam etdirilir. Həmin proqram çərçivəsində “Azərbaycan Respublikasında 2016-2020-ci illərdə enerjidən səmərəli istifadə olunması üzrə uzunmüddətli Tədbirlər Planı” və “Azərbaycan Respublikasında 2016-2020-ci illərdə alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə olunması üzrə uzunmüddətli Tədbirlər Planı” hazırlanmışdır. Bununla yanaşı, INOGATE proqramı çərçivəsində Azərbaycanın real vaxt rejimində günəş və külək potensialı xəritələri (<http://arcg.is/1QGa73C>), SANDER&PARTNERS şirkətinin məlumatları əsasında yeni külək xəritəsi, köhnə neft-mədən quyularının məlumatları əsasında Samux rayonunun geotermik modeli işlənib hazırlanmışdır.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2012-ci il 30 dekabr tarixli 374 nömrəli sərəncamına əsasən, Naxçıvan Muxtar Respublikasında, Neftçala, Oğuz, Gədəbəy və Balakən rayonlarında hər biri 10 MVt gücündə olmaqla, hibrid tipli (külək, günəş və bioqaz) elektrik və istilik stansiyalarının ilkin hesabatı və texniki-iqtisadi əsaslandırması hazırlanmışdır.

Hesabat ilində alternativ və bərpa olunan enerji və enerji səmərəliliyi sahəsində dövlət standartlarının və digər normativ-texniki sənədlərin işlənməsi, baxılması, razılaşdırılması və təsdiqə hazırlanmasının təşkili, eləcə də müvafiq sahədə milli standartlaşdırma istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin təkmilləşdirilməsi və səmərəliliyinin artırılması məqsədilə AZS 000-2016 (ГОСТ Р 1.1-2013) “Standartlaşdırma üzrə Texniki Komitələr. Yaradılması və fəaliyyəti qaydası” standartının tələb və tövsiyələrinə uyğun, tərəfimizdən “Alternativ və bərpa olunan enerji və enerji səmərəliliyi sahəsinin standartlaşdırılması” üzrə Texniki Komitənin yaradılması ilə əlaqədar müvafiq sənədlərin layihəsi hazırlanmış və Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinə (SMPDK) təqdim olunmuşdur. Bununla bağlı, Agentliyin Texniki tənzimləmə şöbəsinin əməkdaşları SMPDK-da 2016-cı il 22 noyabr tarixində keçirilmiş iclasda “Alternativ və bərpa olunan enerji və enerji səmərəliliyi sahəsinin standartlaşdırılması” üzrə Texniki Komitənin sədri və məsul katibi seçilmişlər. Hazırda “Bərpa olunan energetika. Biokütlə energetikası. Termin və anlayışlar” izahlı lüğətinin, həmçinin “Bərpa olunan energetika. Günəş fotoelektrik modulları. Növü və əsas parametrləri” və “Fotoelektrik qurğular. Volt-Amper xarakteristikasının ölçülməsi” standartlarının layihəsinin hazırlanması ilə bağlı işlər davam etdirilir. Bu məqsədlə İSO, İEC, EN, QOST, TSE və s. kimi beynəlxalq qurumlar tərəfindən qəbul olunmuş sahə üzrə yeni standartlar mütəmadi olaraq araşdırılır.

Dövlət Agentliyi tərəfindən Abşeron yarımadası üzrə ümumilikdə 1000 MVt gücündə külək parklarının salınması üçün 21 potensial ərazi müəyyən edilmiş və hər bir ərazi üzrə enerji potensialının ilkin qiymətləndirilməsi aparılmışdır. Həmçinin, Abşeron yarımadasında mövcud olan və planlaşdırılan ABOEM obyektlərinin siyahısı və koordinatları dəqiqləşdirilmişdir. Bundan əlavə, Dövlət Agentliyinin mütəxəssisləri tərəfindən 1000 MVt-lik külək parklarının qurulmasının ölkənin makroiqtisadi göstəricilərinə təsirləri qiymətləndirilmişdir.

2016-cı il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üzrə Dövlət Agentliyinə ayrılmış 5,0 milyon manat vəsait tam şəkildə xərclənmişdir. Vəsaitin yarısı Pirallahı GES-in, yarısı isə Sumqayıt GES-in tikintisinə sərf olunmuşdur. Həmçinin, Masallı rayonunun Boradigah kəndində idman zalının tikintisi və Xocavənd rayonundan olan məcburi köçkünlərin məskunlaşdığı Beyləqan rayonunun inzibati ərazisində yerləşən Xocavənd qəsəbəsində idman zalının tikintisinin tamamlanması məqsədilə dövlət büdcəsindən 198,9 min manat vəsait icraçı təşkilata ödənilmişdir.

Dövlət Agentliyinin beynəlxalq və yerli təşkilatlarla əlaqələri və digər görülmüş işlər haqqında.

2016-cı ilin 18-21 oktyabr tarixlərində Beynəlxalq Enerji Agentliyi (IEA), Beynəlxalq Bərpa Olunan Enerji Agentliyi (IRENA), BMT İnkişaf Proqramının (UNDP) Azərbaycan ofisi, Enerji səmərəliliyi üzə Kopenhagen Mərkəzi (C2E2) və 21-ci əsr üçün Bərpa olunan Enerji Siyasəti Şəbəkəsinin (REN21) və Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Bakı şəhərində **“Dayanıqlı İnkişaf üçün Enerji” 7-ci Beynəlxalq Forumu** keçirilmişdir. Tədbirdə beynəlxalq enerji ekspertləri, hökumət rəsmiləri, biznes, maliyyə sektorunun nümayəndələri, alimlər və vətəndaş cəmiyyəti üzvləri olmaqla 400 nəfərə yaxın münayəndənin iştirakı ilə dayanıqlı inkişaf məqsədlərinin həyata keçirilməsi istiqamətində təcrübə mübadiləsi aparılmışdır. Həmçinin foruma “Bərpa olunan Enerjetikanın inkişafı” beynəlxalq konfransı və ilk dəfə olaraq BMT AİK-in Bərpa olunan Enerji və Enerji Effektivliyi üzrə Ekspertlər qrupunun növbəti sessiyaları daxil edilmişdir.

Dövlət Agentliyinin əməkdaşları 2016-cı il 14 yanvar tarixində BMT-nin Sənayenin İnkişafı Təşkilatının (UNIDO) Avropa İttifaqının Ətraf Mühit və Artım üçün Əməkdaşlıq (Eap GREEN) Proqramının Regional Resurs Səmərəliliyi və Daha Təmiz İstehsal (RSDTİ) Nümayiş Proqramı çərçivəsində 3-cü Milli Rəhbərlər Komitəsinin (MRK) iclasında, eləcə də İNOGATE Texniki Katibliyi tərəfindən 2016-cı il 9 mart tarixində “Ölkənin enerji bazarının inkişafı məqsədi ilə enerji sektorunun müstəqil tənzimləyici orqanının yaradılması üçün konsepsiya və yol xəritəsinin hazırlanması” mövzusunda keçirilən iclasda iştirak etmişlər.

Həmçinin Agentliyinin mütəxəssislərinin Rusiya Federasiyasının Moskva şəhərində nəşr olunan «Энергетик» jurnalında “Перспективы развития возобновляемой энергии в Азербайджане” adlı elmi məqaləsi çap edilmişdir. Bununla yanaşı, Rusiyada çap olunmuş “Rusiyada günəş enerjetikasının perspektivləri” və “Yaşıl enerjetikanın qara günləri” adlı elmi məqalələrinə rəy verilmişdir.

Dövlət Agentliyinin mütəxəssisləri cari ilin may ayında Bakı Dövlət Universitetinin “Azərbaycan regionlarının coğrafi problemləri” adlı Respublika elmi-praktik Konfransında “Bərpa olunan enerjinin qiyməti: külək enerjisi” adlı məqalə ilə iştirak etmişlər.

Həmçinin, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasında “Azərbaycan Respublikasında bərpa olunan enerji mənbələrinin potensialı” mövzusunda mühazirələr ilə çıxış edilmişdir.

2016-cı il 16-18 yanvar tarixlərində Dövlət Agentliyinin nümayəndə heyəti Birləşmiş Ərəb Əmirliyinin Əbu-Dabi şəhərində baş tutan Beynəlxalq Bərpa Olunan Enerji Agentliyinin (IRENA) 6-cı sessiyasında və Gələcək üçün Qlobal Enerji Forumunda iştirak etmişdir. Sessiya çərçivəsində “COP 21 (the 21st meeting of the Conference of the Parties): ABOEM-in maliyyələşdirilməsi-investisiyanın artırılması” mövzusunda keçirilmiş nazirlərin dəyirmi masasında layihələrin maliyyələşdirilməsi mexanizmlərinə dair Agentlik tərəfindən çıxışlar olmuşdur.

ABOEMDA və Çin Xalq Respublikasının Enerjetika üzrə Dövlət idarəsi arasında 2015-ci ilin dekabr ayında imzalanmış Anlaşma Memorandumu çərçivəsində Dövlət Agentliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən “Azalternativenerji” MMC ilə Çin Xalq Respublikasının “CPECC” şirkəti arasında əməkdaşlıq əlaqələri qurulmuşdur. Bununla yanaşı, 2016-cı ilin 1 iyun tarixində Azərbaycan-Çin Hökumətlərarası Ticarət-İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının 6-cı iclasının Protokolunun icrası çərçivəsində ABOEM üzrə mobil qurğuların quraşdırılması istiqamətində tərəflər “Ucqr ərazilərdə səyyar alternativ və bərpa olunan enerji stansiyalarının quraşdırılması” layihəsinin maliyyələşdirilməsi məqsədilə “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında Texniki-İqtisadi Əməkdaşlıq haqqında Saziş imzalanmış və Nazirlər Kabinetinin 08.06.2016-cı il tarixli, 339s nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir. Bununla əlaqədar, Nazirlər Kabinetinin 29 iyun 2016-cı il tarixli, 15/13-99 nömrəli tapşırığına uyğun olaraq Çin Xalq Respublikasının ölkəmizdəki səfirliyinin Ticarət-İqtisadi Məsələlər üzrə Müşavirliyinin texniki avadanlıqların siyahısının təsdiqinə və avadanlıqların respublika ərazisində quraşdırılmasına dair 28.06.2016-cı il tarixli, 040 AZ/YA (2016) nömrəli məktubuna Dövlət

Agentliyində baxılmış və Agentliyin 04.07.2016-cı il tarixli, DA/01-09-360 nömrəli məktubu ilə təkliflər hazırlanaraq Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Hal-hazırda qrant üzrə avadanlıqların Azərbaycan tərəfinə təhvil verilməsi ilə əlaqədar ÇXR-nın Ticarət-iqtisadi məsələlər üzrə müşaviri ilə işçi qaydada müzakirələr aparılır. Məsələ ilə əlaqədar olaraq, Maliyyə Nazirliyinə və İqtisadiyyat Nazirliyinə rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün məktub ünvanlanmışdır.

Bundan başqa, Birləşmiş Ərəb Əmirliyinin Energetika Nazirliyi ilə Dövlət Agentliyi arasında birgə əməkdaşlıq üzrə Anlaşma Memorandumunun layihəsi hazırlanaraq qarşı tərəfə təqdim olunmuşdur.

22 aprel 2016-cı il tarixində Beynəlxalq Yer Günü ilə əlaqədar olaraq "ADA" Universitetində Dövlət Agentliyinin, "ADA" Universitetinin, "AmCham"ın, Amerika Ticarət Palatasının, Amerika Məzunlarının Avropa Şəbəkəsi Assosiasiyasının və ABŞ Təhsilli Azərbaycanlı Məzunların birgə təşkilatçılığı ilə "Enerji, bərpa olunan mənbələr və dayanıqlılıq" mövzusunda konfrans keçirilmişdir.

Dövlət Agentliyi 2016-cı ilin 01-04 iyun tarixlərində Bakı şəhərində təşkil olunmuş 6-cı "Xəzər Beynəlxalq energetika və alternativ enerji" sərgisində iştirak etmişdir. Sərgidə ABOEMDA tərəfindən həyata keçirilən layihələr və yeni texnologiyalar nümayiş etdirilmiş, həmçinin, ABOEM üzrə görülmüş işlərdən bəhs olunan jurnal və bukletlər sərgi iştirakçılarına təqdim edilmişdir.

Dövlət Agentliyi ABOEM-in ölkədə tətbiqinin təbliğ olunması üçün kütləvi informasiya vasitələrində mütəmadi olaraq müsabiqələr keçirmiş və məqalələrlə çıxış etmişdir. Agentliyin mütəxəssislərinin ölkə televiziya kanallarında çıxışları təşkil edilmiş, Azərbaycan dövlətinin ABOEM sahəsində siyasətinin izahına, vətəndaşların maarifləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Dövlət Agentliyinin mütəxəssisləri tərəfindən Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin (JICA) "Kiçik Qrant Layihələr" müsabiqəsi üçün hazırlanmış "Günəş enerjisindən istifadə və enerjiyə qənaət sahəsində təbliğat və məlumatlandırma" layihəsi çərçivəsində 12 adda maarifləndirici çap və promo məhsulları layihənin məqsədinə uyğun olaraq Bakı şəhərinin bir neçə məktəblərində şagirdlərə paylanmışdır. Görülən işlərin davamı kimi JICA-nın Azərbaycan üzrə proqram koordinatoru ilə birgə Bakı şəhəri Nizami rayonunda yerləşən 10 nömrəli tam orta məktəbdə yekun tədbir keçirilmişdir.

Bununla yanaşı, sözügedən müsabiqə çərçivəsində növbəti il üçün Dövlət Agentliyinin mütəxəssisləri tərəfindən "Günəş enerjisi PV sistemlərinin istismarı və onlara xidmət göstərilməsi üzrə Təlimatın hazırlanması və nəşr edilməsi", "Azərbaycan (Bakı) şəraitində ikioxlu günəş izləmə sistemlərinin tədqiqi və layihələndirilməsi" və "Beynəlxalq standartlara uyğun olaraq, biokütlə enerjisi üçün milli standartların hazırlanması" layihələri hazırlanmış və təqdim olunmuşdur.

2016-cı ildə **Dövlət Agentliyinin tabeliyindəki "Azalternativenerji" MMC** tərəfindən 11225,1 min kVt-st elektrik enerjisi istehsal olunmuş, onun 10364,0 min kVt-st-i enerji sisteminə ötürülmüşdür. Sosial və xidmət obyektlərində quraşdırılmış avadanlıqlar hesabına isti su ilə yanaşı, 14,6 min kvadrat metr sahə istiliklə təchiz edilmişdir. MMC-nin bütün obyektləri üzrə enerji sistemindən alınan enerjinin həcmi 1716,0 min kVt-st, təsərrüfat sərfi 77,8 min kVt-st, xüsusi sərfiyyat 2376,0 min kVt-st, o cümlədən texnoloji itki 123,0 min kVt-st təşkil etmişdir.

Həmçinin özəl şirkətlər tərəfindən götürülmüş kreditlərin vaxtında ödənilməməsi ilə əlaqədar olaraq "Aqrokredit" QSC-nin mülkiyyətinə verilmiş 50 MVt-lıq Yeni Yaşma KES-in istismarını təmin etmək məqsədilə cari ilin sentyabr ayının 1-də "Aqrokredit" QSC və "Azalternativenerji" MMC arasında müvəqqəti istifadəyə dair Razılaşma imzalanmışdır.

Hesabat dövründə "Azalternativenerji" MMC tərəfindən Bakı şəhərinin Suraxanı, Pirallahı və Qaradağ rayonlarında, Abşeron, Dağlıq Şirvan, Quba-Xaçmaz, Lənkəran, Gəncə-Qazax, Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonlarında alternativ enerji mənbələrinin potensialının müəyyənləşdirilməsi istiqamətində elmi-tədqiqat və layihə-axtarış işlərinin aparılması davam etdirilmişdir.

Digər dövlət qurumları tərəfindən ABOEM-in inkişafı istiqamətində görülmüş işlər haqqında.

Cari il ərzində digər dövlət qurumları tərəfindən ümumilikdə 2105,7 milyon kVt-st elektrik, 3393,4 Qkal istilik enerjisi istehsal olunmuşdur.

Qeyri-dövlət sektoru tərəfindən ABOEM-in inkişafı istiqamətində görülmüş işlər haqqında.

2016-cı ildə ABOEM hesabına özəl sektor tərəfindən 36,0 milyon kVt-st elektrik enerjisi istehsal olunmuş, onun 59,4 faizi kiçik su elektrik stansiyalarının, 40,6 faizi isə külək elektrik stansiyalarının payına düşmüşdür.

2016-cı ildə Sumqayıt şəhərində fəaliyyət göstərən "Azgüntex" MMC-nin Günəş Panelləri Zavodunda 2,0 min ədədə yaxın günəş paneli istehsal olunmuşdur. Zavodun istehsal gücündən tam şəkildə istifadə olunmaması sifarişin azalması və xammal idxalına tətbiq olunan güzəştlərin ləğvi ilə əlaqələndirilir. Bundan başqa, "Azgüntex" MMC tərəfindən gücü 10 kVt-a qədər olan hibrid tipli kiçik sistemlərin işlənməsi və onların respublikanın ayrı-ayrı bölgələrində nümayiş və satış məntəqələrinin yaradılması istiqamətində işlər davam etdirilir.

2016-cı ilin noyabr ayında Dövlət Agentliyinin dəstəyi ilə Lənkəran şəhərində yeni Günəş Su İstilik şirkəti olan "İnnovaz" MMC-nin istehsalat sahəsinin açılışı olmuşdur. Müəssisədə ildə 2500 ədəd günəş kollektorunun istehsalı və 20 nəfərin daimi işlə təmin olunması nəzərdə tutulur.

Hesabat ilində Dövlət Agentliyinin əldə etdiyi nailiyyətlərlə bərabər, səmərəli iş fəaliyyətinin təmin olunmasında bir sıra çətinliklər də yaranmışdır. Bunlar, əsasən, dövlət proqramlarında nəzərdə tutulmuş və Dövlət Agentliyinin sifarişçisi olduğu obyektlərin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə vəsaitin və layihələr üçün torpaq sahələrinin ayrılmaması ilə əlaqədar olmuş, həmçinin Dövlət Agentliyinin sifarişi əsasında həyata keçirilən layihələrdə günəş panellərinin istehsalı üçün ölkəyə idxal olunan mal-material, avadanlıq və onların ehtiyat hissələri bugünə qədər gömrük saxlancına götürülmüş və idxalla bağlı müvafiq rüsum ödənilmədiyi üçün gömrük rəsmiləşdirilməsinin aparılması mümkün olmamışdır.

Azərbaycan Respublikasında ABOEM hesabına istehsal olunmuş elektrik və istilik enerjisinin həcmi

	2016-cı il*	2015-ci il	2016-cı il 2015-ci ilə nisbətən, %
Elektrik enerjisi, milyon kVt·st	2141,8	1828,6	117,1
o cümlədən:			
Hidro	1911,9	1637,5	116,7
biokütlə və tullantılar	174,5	181,9	95,9
külək	20,1	4,6	4,4 dəfə
günəş	35,3	4,6	7,7 dəfə
İstilik enerjisi (istilik nasosları), Qkal	4212,4	4128,2	102,0

*İlkin məlumatlar

2016-cı ildə "Azalternativenerji" MMC-nin obyektlərində istehsal olunmuş elektrik və istilik enerjisinin həcmi

Obyektlərin adı	Elektrik enerjisi, min kVt·st		İstilik enerjisi, Qkal
	İstehsal olunmuşdur	ondan enerjisistemə ötürülmüşdür	
Cəmi	11225,3	10364,0	548,1
o cümlədən:			
Qobustan HES	3697,7	3184,5	-
Suraxanı GES	1809,7	1752,6	-
Pirallahı GES	544,0	523,8	-
Samux GES	1314,4	1052,7	-
Şəki KSES	411,4	409,7	-
Yeni Yaşma KSES	2880,8	2880,8	
Biləsuvar rayonunda 6 məktəb və 6 uşaq bağçası kompleksində quraşdırılmış günəş panelləri və istilik nasosları	324,0	324,0	336,7
Masallı rayonu, Boradigah kənd idman zalında quraşdırılmış günəş panelləri və istilik nasosları	69,2	66,2	-
Bakı şəhəri üzrə sosial obyektlərdə quraşdırılmış günəş panelləri və istilik nasosları	114,2	114,2	211,4
Sabirabad Regional ASAN xidmət mərkəzində quraşdırılmış günəş qurğusu	14,1	14,1	-
Beyləqan rayonu Xocavənd idman mərkəzi	45,8	41,4	

2016-cı ildə ABOEM hesabına istehsal olunmuş elektrik enerjinin mənbələr üzrə xüsusi çəkisi

